

Pretnostna listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
 Izven Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inse-
 rati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
 pri večkratnem inseriranju primeren popust.
 Upravištvu sprejema naročnino, inserate
 in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poština plačana v gotovini.

Naša Straža izhaja v ponedeljek, sredo in
 petek. Uredništvo in upravištvostvo je v Mariboru,
 Koroška cesta št. 5. Z uredništvom se
 more govoriti vsaki dan samo od 11. do
 12. ure. Rokopisi se ne vračajo.
 Nezaprite reklamacije so poštne proste.
 Telefon interurban št. 113.

17. številka.

MARIBOR, dne 12. februarja 1926.

Letnik II.

Odlaganje krize.

Stjepan Radić se je vrnil v Beograd. Po sestanku s
 Pašićem je mnogo tega, kar je govoril na svojih shodih,
 zanikal ter preobrnil, pri tem pa vneto zatrjeval.

DA KRIZE NI.

Baje je vse obljubil kar je Pašić od njega zahteval
 in tajni sporazum je dobil — tajni dostavek. To so naj-
 brž točni predpisi, kaj Radić v bodoče sme in kaj ne
 sme. »Krise ni!« — so odgovarjali tudi mnogi radikalski
 ministri, na maliciozno protivprašanje: »Ali je še ni?«
 — so pa vsi molčali. Pašić sam se je izrazil: »Znaš —
 ovaj — pa vsi kabineti imajo krize.« — Značilno je, da
 na ministrski seji ni bilo notranjega ministra Maksimovića,
 kateremu je Radić napovedal padec v 24. urah.

LASKANJE PASICU.

S številnimi izjavami, pripombami in beleškami v
 zadnjem »Domu« hoče Radić reči: »Glej, Baja, složna
 morava biti proti onim, ki hočejo vlado brez tebe in
 mene! Ti pomagaj meni, jaz pa tebi!« Glede sestanka,
 ki ga je imel Pašić s Pavle Radićem stoji v »Domu«:

Poročilo o tem razgovoru je predsednik HSS po
 svojem povratku s potovanja sprejel ne samo z zado-
 voljstvom, temveč tudi z največjim navdušenjem nad
 modrostjo in dalekovidnostjo predsednika vlade in nad
 njegovim mirom, s katerim zasleduje ves politični po-

ložaj. Zato je tudi Stjepan Radić povsod poudarjal in na
 zborovanjih govoril, da se ljuto varajo tisti, ki mislijo,
 govore in pišejo, da je narodni sporazum samo neka
 strankarska kramarija ali špekulacija, pri kateri bi ali
 Pašić hotel prevariti Radića ali pa Radić Pašića. Pov-
 sod je naglašal, da gre za dobro premišljen in odločen
 korak k iskreni politiki skupnega dela in zaupanja med
 Srbi in Hrvati.

MALO GROZENJ.

Zadnji »Dom« naglašal, da brez Hrvatov ni ustavne
 vlade. Med drugim piše:

Celokupni hrvatski seljaški narod je sedaj v eni
 organizaciji, ki stremi premišljeno, mirno in sigurno za
 tako ureditvijo države, da bo narod to, kar je v resnici
 in kar določa ustava, namreč edini izvor in zavetje vse
 oblasti. Hrvatsko seljaštvo je dandanes organizirano in
 politično tako zrelo, da se brez njega, kaj se le proti
 njemu, ne more sestaviti nobena ustavna vlada in da
 brez njega ne more biti za delo sposobne parlamentarne
 večine.

Radić je pa rekel v Beogradu: »Toliko pozitivnih
 rezultatov za državo sem imel na zadnjem potovanju,
 da se radi kakih malenkosti ne sme ničesar storiti, kar
 bi lahko kvarilo sedanje stanje. Kdor noče imeti Radića
 v vladi, ta ne bo imel situacije v državi.«

so se opozicijski govorniki dotaknili tudi zunanjih
 vprašanj, so pa člani vlade vsako vprašanje neparla-
 mentarno zavrnil, češ, da ne spada k stvari.

Politične beležke.

Krog razcepa kluba Radićevih poslancev. Med odlo-
 čilnimi političnimi krogi v Beogradu kroži mnenje, da naj-
 novejši spor med Radićem in radikali ne more dovesti do
 ostavke Pašičevega kabineta. Glavni vzrok, da se boji Pa-
 šić demisije, je pač ta, ker bi ostavka spravila v veliko
 nevarnost njegov predsedniški položaj. On nima nobene-
 ga jamstva, da bo dobil v slučaju demisije mandat za se-
 stavo vlade. Če bi pa tudi prejel to nalogo, nikakor ne
 more biti siguran, da bo zbral krog sebe potrebno večino,
 med tem, ko stoji njegov protivnik Ljuba Jovanović v tem
 oziru mnogo boljše. Na strani Jovanovića je večina radi-
 kalnega kluba. Davidovičevi demokrati in Spahovi muslimani
 so pripravljeni stopiti brez kakih pomislekov v kabi-
 net, kateremu bi načeloval Jovanović. Z vso sigurnostjo
 se računa tudi z dejstvom, da bi podprlo Ljubino vlado
 kakih 30 radićevcev. V resnici je namreč razdvoj v klubu
 Radićevih poslancev že izveden. Kakih 20 do 30 Radićev-
 vih poslancev bi še bilo pripravljenih, podpirati radikale
 tudi v sedanjem položaju. Znano je tudi, da je veliko ne-
 zadovolje med bosanskimi HSS člani pod vodstvom po-
 slanca Preke. Preka nikakor ne taji nezadovolja, za to zna-
 cel Radićev klub in čaka, kedaj bo stopil v akcijo. Preka
 pač ni zadovoljen z uspehi, katere je zamogla izbiti Radi-
 čeva politika za HSS siromake v Hercegovini. Preka se
 počuti nesigurnega med hercegovskimi volilci in radi tega
 rovari proti sedanji Radićevi politiki.

Sporazum med radikali in radićevci bo obelodanjen.
 »Jutranji list« javlja: Na zadnji ministrski seji dne 11. t. m.
 so predvsem ugotovili, da je sporazum med RR zopet in
 ponovno utrjen. Radi poglobitve sporazuma so sklenili mi-
 nistri, da se pogoji tega sporazuma obelodanijo. Način, ka-
 ko bi se naj poslale točke sporazuma v javnost, še ni do-
 ločen in ravno radi tega še bo sklepal ministrski svet. Pred-
 vsem bo prečitan ta sporazum na skupni seji radikalnega in
 Radićevega kluba. Kakor hitro bo torej publiciran sporaz-
 um na znotranjost vladnih strank, bo izdelan poseben ko-
 munike za celotno javnost. Pravijo, da bomo čitali RR spo-
 razum v posebnem komuniqueju že za par dni.

Razgovor glede ministristva za socialno politiko. Vod-
 ja mednarodnega delovnega biroja Albert Thomas, ki se
 mudi že dalje časa v Beogradu, je obiskal ministrskega
 predsednika Pašića v svrhu posredovanja za nadaljni ob-
 stoj ministristva socialne politike in za možnost zvišanja
 proračuna za to ministristvo. Beograjski listi poročajo, da
 je Pašić Thomasu razlagal, da se mora pri nas še štiri do
 pet let delati sistematično na zmanjšanju proračuna, ker bi
 drugače nastala gospodarska kriza. Kar se tiče samega
 ministristva, bo pa o njegovem obstoju razpravljali radikal-
 ski poslanski klub in Pašić meni, da še ne bo redukcije.
 Baje je bil Albert Thomas s Pašičevim razlaganjem po-
 polnoma zadovoljen.

Beležke.

NAROD NIMA KRUHA.

Radićevski listi so na dolgo in široko opisovali shode
 ministra Stjepana Radića po Bosni in Hercegovini. Mnogi
 dolgi opisi so se omejili poleg govorov samo na fantastič-

no število obiskovalcev, na burne pozdrave, na navdušeno
 razpoloženje, na petje, tamburice, šopke in pozdrave, dru-
 gi so pa med vsem tem posvetili tudi nekaj pozornosti po-
 ložaju ljudstva, kateremu je govoril gospod prosvetni mi-
 nister.

Ni se dalo prikriti, da je minister Stjepan Radić go-
 voril sestradanemu in obupanemu ljudstvu. Dolgo poro-
 čilo o nekem shodu v Hercegovini govori najprej o števil-
 ni in navdušeni množici, o slavolokih in nazadnje še o šo-
 ferju, ki je naštel kakih šest ministrov, katere je že vozil,
 a še ni videl, da bi bili tako navdušeno sprejeti. Lepo so
 opisani tudi hrvatski Sokoli-konjeniki, ki so kot cvet se-
 danjosti in nade bodočnosti pozdravljali ministra. Na
 slavolokih so bili stih. Na enem n. pr.: »Oj Radiću, stvo-
 ritelju pravde, sada za Tebe vsaki seljak znade.« Drugi
 slavolok je imel zopet sledečo kitico:

»Dobro došao vodjo Hrvata,
 Sjeti se nas seljaka
 Slavan doček Ti se sprema
 Seljacima još pravice nema.
 Kamene Te grude moli
 Da joj smrtno liječe boli
 Da se duhan bolje plati
 Da se život seljački povрати.«

In Radić, vodja Hrvatov, stvaritelj pravice itd. itd., je
 dolgo, lepo in dobro govoril. Seljaki so plakali. Zakaj ne-
 ki? Odgovor se da brati že iz slavolokove pesmice in do-
 pisniku bi ne bilo treba niti povedati, da so vsi seljaški
 odposlanci ministru bridko tožili, da narod nima zasluzka,
 nima kruha. V Hercegovini se od monopolske uprave sra-
 motno nizko plačuje tobak. Ljudje ne morejo ne živeti, ne
 umreti od tega, kar jim nosi skoraj edini pridelek. Od mo-
 nopolne oblasti pa mnogi sploh ne dobijo denarja, am-
 pak samo pobotnice za oddani tobak. — »Dajte nam za-
 sluzka, ali pa potne liste, da gremo kamorkoli, ker tu ne
 moremo več živeti!« To je slišal Radić neštetokrat na
 svoji sijajni agitacijski turneji po Bosni, Hercegovini in
 Dalmaciji. Na obupne vzklrike je pa dajal prazne in brez-
 nadne besede.

Kamenita gruda je zastoj prosila za leke smrtnih bo-
 lečin, za boljše plačo težko pridelanega tobaka in za vni-
 tev seljaškega življenja. Seljaki gotovo niso jokali, ko je
 Radić govoril o sporazumu, ko je okrcal tupatam kakega
 svojega sporazumaškega tovariša, ko je pripovedoval, kako
 bo čez leto dni šel v Ameriko in potem doma vse ameri-
 kansko uredil, ampak jokali so v obupni zavesti, da prej
 pomrjejo od lakote, predno Radić pride z ameriškimi
 darovi in predno se uresniči druge njegove sporazuma-
 ške obljube. Lačni in obupani so jokali nad svojo usodo
 pod vlado, ki si po krivem lasti seljaško ime.

Kakšne poslance imajo radikali. Med 140 poslanci radi-
 kalne stranke se najdejo ljudje, ki spadajo vse kam dru-
 gam poprej, kot pa v parlament. Evo primera: Med zadnjo
 skupščinsko razpravo je poslanec Milutin Dragović, ki velja
 za posebnega Pašičevega zaupnika in je bil že podpredsed-
 nik skupščine, avtonomistični in federalistični opoziciji
 očital, kako brezobzirno in krivično stavlja svoje zahteve,
 ko so Srbi vendar že toliko popustili in žrtvovali Hrvatom
 in Slovencem. Odrkli so se svoje zastave in pravoslavne
 koledarja. Ker drugih žrtve ni znal naštet, je pa
 trdil, da hoče opozicija vse one, ki so se borili na Kaj-
 makčalanu, proglasiti za izdajice. Na klice: Kje in kdaj si
 se pa ti boril? — ni dal nobenega odgovora. Dragović je
 namreč Črnogorec, ki je tedaj, ko so imeli Črnogorci hude
 boje, prišel v Srbijo in imel toliko sreče, da je bil ob-
 trpljenju srbskega ljudstva že kot srbski politik lepo na
 varnem. Napada tudi Radića, češ, da hujška kmete, ter se
 izraža takole: »Mi ne moremo sedaj ustvarjati klasičnih
 strank. — Nastane smeh, radikalni minister Vasa Jova-
 nović pa popravlja: Klasne ne klasične. Dragović: »Pa naj
 bodo klasne. Jaz nisem študiral kot vi, glavno je pa, da mi
 seljaki ne moremo dovoliti, da bi seljak upravljal z drža-
 vo.« — Ta poslanec je že večkrat podobno govoril samo za-
 to, da se čuje njegov glas. Ima več tovarišev istega ko-
 pita, a vsi imajo to posebnost in to predrznost, da psujejo
 vse one, ki niso bili na Kajmakčalanu, ki je vendar sploš-
 no znano, da oni sami niso delili trpljenja srbskega ljud-
 stva, ampak da so si v tem času že začeli pridobivati lepo
 premoženje. Mnogi od njih imajo tudi navado groziti z orož-
 jem in celo poskušati dejanske napade. Po poročilu beo-
 grajskega lista »Slobodna Tribuna« se je pa nedavno radi-
 kalski poslanec dr. Toša Rajić iz Vojvodine izkazal s tem-
 le škandalom: Ko gre po hodniku z neko damo, se ob njo
 zadene neki invalid, ki se pa takoj opraviči, da je slep. Po-
 slanec se za opravičevanje ne zmeni in vpije nad invalid-
 dom. »Pa nisem kriv, ker sem slep« — odvrne invalid, kar
 pa poslanca tako razkači, da začne siromaka s palico udri-
 hati po glavi. Invalid se krvav zgrudi na tla, mimogredoči
 ljudje pa navalijo na suroveža, ki jim je komaj utekel. Div-
 jaški poslanec je nato obletel vsa beograjska uredništva,
 da stvar ne bi prišla v javnost in na sramoto je imel ve-
 činoma tudi uspeh.

Za koliko let naprej so plačali Srbi vse davke? Radi-
 kalni poslanec Kosta Majkić je izjavil na javni skupščin-
 ski seji, da so plačali Srbi s svojimi vojnimi žrtvami prav
 vse davke za 100 let naprej! Iz protivenja proti zakonu o

Tajna zunanja politika.

Balkan je danes, če tudi vlada na njem mir, izpo-
 stavljen najrazličnejšim političnim vplivom in tako
 predmet vseh mogočih in nemogočih kombinacij. Par
 mescev se že govori posebno vneto o raznih interesnih
 blokih in sferah na Balkanu. Tudi naša država je bila
 zadnji čas po evropskem časopisu prestavljena iz enega
 tabora v drugega in v zvezi z njenim imenom so se na-
 povedale že raznovrstne mednarodne senzacije.

Ni še dolgo, ko nas je italijansko časopisje napada-
 lo radi nekake tajne zveze s Turčijo, neke zveze, ki naj
 bi bila neposredno naperjena proti Grški, oziroma proti
 Angliji in ki naj bi stala pod vplivom Rusije. Komaj se
 je poglela in razpršila ta senzacija, se je pa začelo pi-
 sati o nekem balkanskem bloku, potem katerega naj bi
 se naša država zblizala z Bolgarijo. Ta zveza naj bi bila
 zopet protigrška. V tem času se je pa med našo državo
 in Grčijo sklenil sporazum glede otoka Vida, kjer so
 pokopani srbski vojaki, in nadaljevati so se začela po-
 gajanja radi svobodne cone v Solunu. S to kombinacijo
 tako zopet ni bilo nič.

Ker pa očitno ne gre brez blokov in kombinacij,
 se je pa začelo pisati, da snuje Anglija veliko balkansko
 zvezo, ki bi bila naperjena proti Turčiji, oziroma proti
 ostankom njene posesti v Evropi. Ob tej priliki se je
 trdilo, da pride naša država pod angleško interesno
 sfero. Do tega ugibanja so privedli najbrž bolgarski
 napori in prošnje Angliji za ukinitev vojaške kontro-
 le. To kontrolo pa nalaga mirovna pogodba in je prav
 težko sklepati, da bi naša država ali pa Rumunija na
 nekaj pristala, kar je proti tej pogodbi. Ravno v mi-
 rovni pogodbi ležijo vzroki, da ne pride do zveze bal-
 kanskih držav sploh in posebej še do zveze med našo
 in bolgarsko državo.

Iz tolikega prav zmedenga ugibanja je jasno, da je
 evropska javnost slabo poučena o razmerah v srednji
 Evropi in na Balkanu ter posebej še o položaju posa-
 meznih balkanskih držav. Iz konferenc Male antante se
 malo izve, ker se na teh konferencah mnogo zadev od
 sestanka do sestanka odlaga. K pestremu ugibanju o
 balkanski politiki in o balkanskih sferah pa seveda
 največ prispevajo državni posameznih balkanskih
 držav, ki vodijo zunanjo politiko tako, da se ne vidi
 nobene jasne smeri.

Pri nas doma smo v zunanji politiki gotovo naj-
 manj poučeni. Edino Davidovičeva vlada je podala ob
 svojem nastopu jasne zunanjepolitične smernice in to
 je bilo vse. Danes celo Pribičević, ki je bil tolikokrat
 na vladi, razlaga na shodih, da se pri nas administrira
 tam, kjer bi se moralo politizirati, politizira pa tam,
 kjer bi se moralo administrirati. Ta kritika je točna, ni
 pa iskrena, ker Pribičević s svojo skupino poprej na
 vladi ni ničesar storil za stvarno in jasno zunanjo po-
 litiko.

Sedanja RR vlada je glede zunanje politike še po-
 sebnost neparlamentarna, ker ni podala niti ene izjave v
 času najbujnejših zunanjepolitičnih kombinacij. Na
 vse to, kar se je skozi dolge mesece pisalo po svetovnih
 listih, ni niti malo reagirala, ni podala nobenega po-
 jasnila in celo za sestanek zunanjih ministrov Male
 antante ni podala nobene programske izjave. Sestanek
 se je dolgo odlagal — od mesca do mesca ter od kraja
 do kraja, a vse, kar se je zvedelo o tem in končno še
 približno glede programa, je bilo v čeških in rumun-
 skih listih. Pri zadnjih parlamentarnih razpravah, ko

V našem kraju

se posebno ostro občuti vsaka nagla sprememba vremena: nahod, kašelj, hripavost, vratobol, trganje v udih, zobobol in glavobol so sedaj pri nas na dnevnem redu. Prav poseb-

izenačenju davkov je razvidno, da zgoraj omenjenega mnenja o plačevanju davkov v Srbiji ni samo radikal Majkič, ampak vsi odločilni srbski voditelji in politični prvaki.

Po svetu.

Konferenca Male antante. Zunanji ministri držav Male antante so se zbrali dne 10. t. m. v Temešvaru na enodnevno posvetovanje. Sklicanje te konference se je dolgo časa odlašalo, dokler ni dobila madžarska falzifikatorska afera popolnoma določene ter sigurno začrtane obrise. Na željo Rumunije se je določil kraj konference mesto Temešvar mesto prvotnega našega Dubrovnik. Zelo težko je v kratkem očitati, kaj da so si imeli prav za prav povedati zunanji ministri Male antante. Doslej je namreč igrala Mala antanta v razvoju evropske politike vedno le podrejeno ulogo. Konferenca v Temešvaru se je pričela dne 10. t. m. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani temešvarske prefektore. Čehoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša in našega dr. Ninčiča je sprejel na temešvarskem kolodvoru rumunski zunanji minister Duca. Ob prihodu ministrov je bil Temešvar v zastavah. Posvetovanja so trajala samo eno predpoldne in popoldne in ob zaključku konference so izdali zunanji ministri o poteku to-le obvestilo: »Gospodje Edvard Beneš, Momčilo Ninčič in Dean Duca so se danes tukaj sestali, da izmenjajo misli o vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu v svetovni politiki in ki bi mogla zanimati Malo antanto. Posvetovanja so se vršila od 9. do 1. ure popoldne in od 3. do 6. ure popoldne. Zunanji ministri Male antante so na vseh sejah presodili mednarodno politiko. Pri tej priliki so ugotovili popolno soglasje v vseh pogledih in v vseh vprašanjih, ki bodo prišla na dnevni red skorajšnjega izrednega zasedanja Društva narodov. Ugotovili so skupno linijo za nastop na razorožitveni konferenci. Obširno so razpravljali o položaju, ki je nastal z znano locarnsko pogodbo v Srednji Evropi. Vse to se je zgodilo v eminentno miroljubnem duhu, ki vodi države Male antante. Isti pacifistični duh je vodil vse tri zunanje ministre pri pretrsevanju skupnih in primernih sredstev za zavarovanje miru na Balkanu tudi v bodoče. Predmet razgovorov je bilo tudi vprašanje ponarejanja tujega denarja na Madžarskem. V interesu miru je želeli, da bi se ta žalostna afera čimprej osvetlila in da bi se dobila potrebna jamstva, da se kaj takega v bodoče ne bi moglo več zgoditi. Zunanji ministri držav Male antante so sklenili, da bodo tozadevno počakali definitivnega izida preiskave. Iz vseh posvetovanj se jasno izraža odločna volja držav Male antante, da se miroljubno delo, na katerem so zainteresirane vse tri države in na katerem delajo že pet let, kljub težavam notranjega položaja nadaljuje. Prihodnja konferenca držav Male antante se bo vršila začetkom meseca maja na Bledu.«

Boj med Berlinom in Rimom. Samozavestni Mussolinijev govor, o katerem smo zadnjič poročali, je iznova razburil javno mnenje v Nemčiji. V parlamentu je bilo vloženih več tozadevnih interpelacij, na katere je odgovarjal nemški zunanji minister dr. Stresemann. »Izvajanja Mussolinija«, je rekel nemški zunanji minister, »so napravila globok prepad v italijansko-nemških odnosih. Nemška vlada zavrača ton in manire Mussolinija. Postopanje fašistovske vlade je v direktnem nasprotju z oficelnim zago-

no mučijo tedaj revmatične bolečine. Po naših ugodnih izkušnjah pa se je pokazal kot vedno zanesljiv ublažilec bolečin Fellerjev blagodišeči »Elsaflud«, katerega so že naši roditelji in dedje uporabljali kot priljubljeno domače sredstvo in kosmetikoun. Uporaba »Elsafludja« vedno prija, bodisi o dznotraj ali od zunaj. Je močnejši in krepkejšega dejstva, kot francosko žganje. 6 dvojnatih ali 2 spe-

tovilom Italije, da bo dala narodnim manjšinam v novoosvojenih krajih popolno jezikovno in kulturno svobodo. Nemčija ni sedanega spora zakrivila, ter je takoj nastopila proti propagandi bojkota Italije. Toda v Nemčiji ni mogoče javnega mnenja s silo zadušiti, kot je to mogoče v Italiji in svoboda časopisja je v Nemčiji sveta. Če je to dalo povod Mussoliniju, povedati našemu poslaniku, da bo prepovedal uvoz našega blaga ter uvedel bojkot, je to nekvalificirano postopanje in gaženje mednarodnih trgovskih pogodb. Govor Mussolinija je samo okrepil željo Nemčije, da stopi v Društvo narodov, verujoč, da se bodo vsi člani društva zavzeli za pravično stvar, katero Nemčija zastopa. Kajti govor Mussolinija je istoveten z vojno napovedjo Nemčiji in Avstriji; take pretnje ne odgovarjajo duhu Društva narodov. Nemška vlada se bo vedno odločno zavzemala za kulturne pravice nemških manjšin v Italiji, kakor sama štiti tuje manjšine na svojem ozemlju. — Na govor Stresemanna je zopet odgovoril Mussolini dne 10. t. m. v italijanskem parlamentu. Njegov drugi odgovor je bil nekoliko zmernejši, kot prvi, toda kljub zmernemu tonu je naglašal, da je pripravljen vedno potrditi besede, koje je izrekel v prvem govoru. Nemška manjšina na južnem Tirolskem ne spada med manjšine, kojih vprašanje je rešeno z mednarodnimi mirovnimi pogodbami in radi tega se Italija ne bo spuščala v nobeno debato. Bil bi največji zločin, če bi se kalil mir 42 milijonov Italijanov radi 100 tisoč Nemcev, ki so se naselili na italijanskem ozemlju. — Inozemsko časopisje zasleduje z velikim interesom boj med Rimom in Berlinom ter prinaša živahne komentarje k Mussolinijevim in Stresemannovim govorom. Splošno obsoja časopisje brezobziren nastop Mussolinija ter hvali energične, toda pametne besede Stresemanna. Mussolini se je zaenkrat zmotil, ko je zamenjal Nemčijo z Grčijo. Francija in Anglija, ki bi rade Nemčijo spravile v Društvo narodov, bodeta skušali doseči, da zaupanje Nemčije v Društvo narodov ne bo že takoj pri vstopu omajano; izvršen bo gotovo pritisk na Italijo, da preneha z dosedanjim nasiljem napram tirolskim Nemcem. Če bodo Italijani na ta pritisk pardonirali Nemce, Slovenov sigurno ne bodo, ker se nihče zanje ne bo zavzel. Naš Ninčič bi se moral še marsikaj naučiti od Stresemanna, predno bi bil sposoben za zunanjega ministra.

Nemčija pristopila k Društvu narodov. Nemški generalni konzul Aschmann je predal v Ženevi tajniku Društva narodov noto nemškega zunanjega ministra dr. Stresemanna s sledečo vsebino: S pozivom na nemški memorandum, predan v marcu 1924 vladam držav, zastopanih v Svetu Zveze narodov, na nemško noto, predano generalnemu tajništvu Društva narodov dne 12. decembra 1924, ter s pozivom na pogodbo, sklenjeno v Locarnu, katero so podpisale vlade Anglije, Francije, Italije, Belgije in Čehoslovaške, čast mi je v smislu 1. člena statuta Lige narodov prositi za sprejem Nemčije v Zvezo narodov. Prosim, da to prošnjo stavite na dnevni red prihodnje Ligin seje. — Po sprejemu nemške note je sklical predsednik Zveze narodov Scialoja sejo Sveta Zveze narodov za danes. V Zvezi narodov včlanjene države zastopajo na tej seji, ki je samo formalnega značaja, poslani v Bernu. Seja bo določila tudi dan sklicanja izredne seje Zveze narodov, ki se bo vršila menda v začetku marca in bo takrat Nemčija prvič po vojni stopila v krog evropskih držav kot enakopravna članica Zveze.

Sv. Stolica in Turčija. Turški vladar Kemal paša je pregnal lansko leto iz Carigrada pravoslavne patrijarha, kjer so imeli pravoslavni patrijarhi svoj sedež nad 1000

cijalni steklenici za 63 din., 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice za 99 din., 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic za 250 din., že obenem z zabojem in poštino po povzetju ali proti plačilu vnaprej razpošilja lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 329, Hrvatsko. — Poedine steklenice Elsafludja se dobijo v lekarnah in sorodnih trgovinah za reducirano ceno 9 din.

let. Odstavil je celo vrhovnega turškega verskega poglavarja, ki živi sedaj v Svic. Edino katoliške Cerkve si ne upa lotiti, temveč hoče celo skleniti s Sv. Stolico pogodbo (konkordat). Papeški nuncij Rotto je začel dne 2. t. m. pogajanja z Rudži begom. Kako smešno je zaletavanje jugoslovanskih svobodomislecev v katoliško Cerkev!

Iz Slovenije.

Neznosne razmere na pošti v Slivnici pri Mariboru in še nekaj drugega. Na naši pošti že nekaj časa ni več vse v redu, posebno odkar je tam kuhan in pečen orjunaš Čiček. Mi bi radi vedeli, ali je dovoljeno, da se v uradu lahko poljubno zadržuje, kdor hoče? Sumi se, da se odpirajo gotova važnejša pisma, kar se vidi iz tega, da so bila odprta in spet z gumijem zategljena. Tudi znamke se morajo edino na naši pošti trgati s pisem, ker drugače ne razumemo, kako je mogoče, da na nekaterih pismih ni znamke, pač pa je ravno na tistem mestu, kjer se pozna, da so bile znamke, poštni pečat naše pošte. Mi si pripovedujemo, da nam gđc. poštarica ali njen ljubček trgata znamke z naših pisem ter jih zbira za nam sovražne svrhe. Če to ne bo pomagalo, bomo si pomagali na drug način. Tudi naš nadučitelj Mejovšek misli, da smo še vedno pod Pribičevičevo vlado, ker še vedno po gostilnah napada SLS in dr. Korošca, češ, da nas je on Srbom prodal. G. nadučitelj, ali ste že pozabili, komu se imate zahvaliti, da ste sploh dobili to lepo mesto? In kako se pa utjema Vaše govorjenje o prodajanju Srbom z Vašim velesrbskim naziranjem, sicer je pa sramota za Vas, da ste ali tako slabo poučeni, ali pa tako zlobni, da resnico zavijate. Sicer pa Vas razumemo, ker Vašo modrost zajemate samo iz »Jutra«. Če govorite v pijanosti, ali da se prikupite nemškutarjem, ali da mislite dobiti s tem pristaše za Vašo stranko, Vas to ne upravičuje. Želimo v bodočnosti malo več korektnosti, ker nismo mi zaradi Vas tukaj, ampak Vi zaradi nas. —š—

Slivnica pri Mariboru. Bralno in izobraževalno društvo v Slivnici uprizoni v nedeljo, dne 14. februarja 1926, ob 3. uri popoldne dve burki: »Kje je meja« in »Zdaj gre sem, zdaj pa tja«. Na sporedu sta tudi dva kupleta in petje moškega zbora. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Iz prosvetnega gibanja v Gornji Radgoni. Tukajšnja Dekliška zveza je imela svoj občni zbor v nedeljo, dne 7. t. m. Dekleta so izvolila ožji odbor, sestoječ iz treh odbornic in sicer: Nežiko Činžarjevo, bivšo odbornico vodstva DZ v Mariboru; Terezijo Kovačičevo, ki se že mnoga leta požrtvovalno udeležuje v DZ, in Liziko Veissovo. Občni zbor je vodil duh. voditelj g. Jeraj. Zaključen je bil s predavanjem Nežike Činžarjeve. — Vedno živahnejša postaja naša Gornja Radgona. Prosvetno društvo, na novo poživljeni Orel in pridno gibanje Dekliške zveze kažejo, da tudi tu ne pusti mladina, da bi nje krepke sile zamirale in hotele brez haska in koristi, ampak s svojimi mladimi močmi se udeležuje in podpira in dviga idealno stremljenje v močan mladosten polet proti solncu, za visokimi svojimi cilji!

Smrt 90letnega Radeckijevega veterana. Od Sv. Križa na Murskem polju poročajo: Pri nas smo spremili dne 9. t. m. k večnemu počitku 90 let starega Antona Cimermana. Rajni je služil svojčas vojske sedem let, se je udeležil bitke pri Kustoci in je bil leta 1856 za hrabrost od-

Zanimivosti.

Izreki narodov o svojih sosedih. V narodnih pregovorih in izrekih je strnjeno mnogo ljudske modrosti. Svoje dolgotrajne skušnje je strnil narod v kratkih in jedrnatih stavkih, da se tem lažje zapomnijo in tako služijo bodočim naraščanjem v orientacijo. Zanimivo je zlasti, kaj mislijo posamezni narodi o svojih sosedih. Italijani pravijo: Španec izgleda zviti, pa ni. Francoz napravi utis, da je neumen, pa ni. Italijan se zdi človeku pameten, pa tudi je. Portugalec napravi utis, da je norec in tudi res je. Srbi pravijo: Trije Turki in trije Grki je skupaj šest ničvrednečev. Grki pa trdijo: Varuj se starega Turka in mladega Srba! Ze stari Rimljani niso verjeli grškim obljubam in so imeli izrek, ki se še danes sliši: Graeca fides, nulla fides (Grška zvestoba sploh ni zvestoba!) Srbi pa smatrajo Grke ne samo za dobre trgovce, temveč tudi za zvite goljufe: Cigana ukani Jud, Juda Grk, Grka pa še komaj hudič. Poljaki se zavedajo tudi svojih slabih lastnosti; njihov izrek namreč pravi: Kar Italijan ali Francoz misli, to Nemec izvrši in proda, neumni Poljak kupi, Rus pa mu odvzame!

Poroka otrok. V južnih krajih, kjer mladina prej dozori, ni nič čudnega, če so novoporočenci stari komaj 15 let. Tudi na Hrvatskem se dekleta prej može ko pri nas. Pri zadnjem ljudskem štetju leta 1922 v Čehoslovaški pa se je ugotovilo, da je v Podkarpatski Rusiji 58, na Slovaškem pa 190 žen, ki so se omožile še pred 14. letom. Ako dobi tako mlada žena slabega moža, ji menda zakonski jarem pač predolgo traja.

Svojevrsni sprejem. Slepa in gluhonema pisateljica Helena Keller je zaprosila pred kratkim za sprejem pri predsedniku severoameriških Zedinjenih držav. Predsednik Coolidge ji je prošnjo uslišal. Da bi se mogla z njim razumeti, mu je dala eno roko okrog pasu, prste druge roke pa je položila narahlo na predsednikova usta. Iz tega, ka-

ko se komu pregibajo ustnice pri govorjenju, namreč ona ve, kaj govori.

2300 metrov pod zemljo. V bližini Gleiwitza v Gornji Šleziji so z vrtanjem dosegli globino 2240 metrov, kar se je smatralo dosedaj za najbolj globoko točko v zemeljski notranjosti, katero so ljudje z aparati dosegli. To globino so sedaj prekosili Amerikanci, ki so v bližini Fairmonta v Zapadni Virginiji navrtali zemljo do 2310 metrov globine. Vrtali bi še naprej, da se ni svedel prelomil. Delo je trajalo tri leta. Mislili so, da bodo naleteli na petrolejske vrelce, toda načrt se ni obnesel. Pač pa je bilo vrtanje velikega pomena za znanost, ker je sedaj deloma pojasnjen postanek ameriškega kontinenta. Nad 2 km globine so dosegli z vrtanjem tudi v Pittsburgu, kjer so našli petroleje v globini 2251 metrov, dalje pri Ligomieru, kjer so naleteli v globini 2258 m na velike množine zemeljskega plina; dnevno pridobivajo iz tega vrelca okrog 6000 m³ plina, katerega uporabljajo za industrijske svrhe kot gorilno moč.

Letalo za 100 potnikov izdelujejo sedaj v Angliji. Motor ima 3000 konjskih sil. Daljavo med Anglijo in Ameriko bo preletel v 36 urah. Lastniki ladij so že zelo vznemirjeni, ker bo odslej večina bogatih ljudi potovala raje po zraku v Ameriko, kakor po morju. Vožnja namreč ne bo mnogo dražja, kot v I. razredu parobroda, pač pa se bo prihranilo mnogo časa in s tem tudi izdatki za drago hrano na potovanju. Komaj pa so zvedeli za ta načrt Amerikanci, pa so začeli tudi graditi ogromno letalo, ker nočejo zaostati za Evropejci.

V jezeru kuhane ribe. V Jelovstonskem parku v Severni Ameriki so vodometi, ki bruhajo iz zemlje veliko množino vrele vode 50 do 70 m visoko. Ena taka odprtina, iz katere prihaja vrela voda, se nahaja na dnu jezera v Jelovstonskem parku. To jezero je zelo bogato rib. Ako pride kaka riba tje, kjer je ta vroča voda, takoj pogine in priplava na površino. Ker se ta prostor nahaja tik obrežja,

osnažijo ribiči ribe takoj ob obrežju, jih zvežejo skupaj ter jih spustijo na vrvi na dno jezera. Čez nekaj minut jih potegnejo ven kuhane.

Otrok, ki tehta 50 kg. V ameriški državi Kentucky živi otrok, ki je star tri in pol leta in tehta 50 kg. Otrok je moškega spola, je že spremenil otroški glas in govori v basu. Starši tega otroka so že pripravljeni, da bo igral njihov sinko v filmu, kjer ga čaka velika bodočnost. Ko se je rodil ta Herkules, je tehtal 4 kg, a že po treh mesecih se je začel tako razvijati, da je postal roditelje strah, kaj da bo iz tega orjaškega otroka. Ta mladostni orjak je pameten, kakor dečko od 15 let. Zdravniki ne znajo pojasniti, kako da se je ta otrok razvil tako naglo.

Sneženi zameti v Ameriki. Pri nas precej tople vreme in deževje, po vsej Severni Ameriki pa divjajo te dni silni sneženi viharji, kakoršnih ne pomnijo od leta 1878. V državi Newyork in v sosednih državah je onemogočen vsak promet. Tvornice so obustavile obrate. V mestu Newyork je zapadel par metrov visok sneg.

Pozne poroke — več sinov, manj hčer. Neki angleški profesor je izdal knjigo, kjer dokazuje na podlagi statistike, da je tem več otrok moškega spola, čim pozneje se ženska poroči. Seveda je pogoj, da je ženska tudi pred poroko živila deviško. Če je ženska stara pri poroki manj kot 20 let, bi bilo med otroki vsaj 4 ženskega spola, a le 2 moškega. Ako se poroči v starosti od 21 do 24 let, bo število otrok obeh spolov skoraj enako. Če se poroči v starosti od 24 do 29 let, je otrok moškega spola že gotovo večje, kot število deklic.

Zlata rakev. Med narodi živi ustno izročilo, da je hunski kralj Atila pokopan v zlati rakvi. Toda dosedaj je še nikdo ni našel. Pač pa je znanstvena komisija pri raziskavanju v Egiptu našla v Tutenkamenovi grobnici zlato rakev, ki je vredna 40.000 angleških funtov ali 11 milijonov dinarjev. Pohlepni Angleži jo bodo seveda prepečljali v London.

likovan. Blagopokojni Radeckijev veteran je bil v celi okolici pri vseh priljubljen ter spoštovan in je stal vedno trdno v vrstah SLS. Bodí mu lahka zemljica domača!

Tretji red sv. Frančiška. V sredo, dne 17. februarja 1926 bo ob pol peti uri zvečer mesečni shod skupščine duhovnikov.

Zborovanje glede elektrifikacije spodnjega Ptujkega polja. Shod glede napeljave električnega toka po spodnjem Ptujskem polju se je vršil zadnje dni v prostorih gostilne Miki pri Sv. Marjeti nižje Ptuja. Ob tej priliki se je razvila živahna debata pro in contra. Najbolj plašijo naše posestnike pred elektrifikacijo denarne težkote in ker so že skoro vsa tukajšnja gospodarstva radi posojil in davčnega izmozgavanja obremenjena. Tudi kljub dejstvu, da bi se morja stroški napeljave, ako bi se čakalo na pozneje, menda znižali, je vendar zadeva električne napeljave po spodnjem Ptujskem polju nekaj tako nujnega, da ne dovoljuje nobenega odlašanja. Šmarječani, le pokažimo, da gremo s tokom časa in si ustanovimo v kar najkrajšem času zadruško za pospešitev elektrifikacije naših krajev!

Dve smrtni nesreči. V Gajovcih pri Sv. Marjeti nižje Ptuja sta se zgodili v kratkem dve nesreči. Konj je brenil v želedec tiho-mirnega mladeniča Martina Smotaro, ki je služil pri posestniku Kolariču. Revez je drugi dan po sonku umrl v silnih mukah. — Posestnik Janez Stumberger je splezal na streho in hotel prepoditi od tamkaj nekega svojeglavnega purana, ki ni hotel samovoljno v kurnik k nočnemu počitku. Pri tem plezanju v višino, je ubogemu Stumbergerju spodrsnilo, priletel je na trda tla in se ubil. Ponesrečen je bil v naši vasi in okolici priljubljen in spoštovan, ker je bil izvanredno marljiv kot čebela.

Srebrna poroka na Obrežu pri Središču sta obhajala v nedeljo, dne 7. t. m., g. I. Borko, posestnik v Obrežu, in njegova žena v družbi svojih številnih sorodnikov in prijateljev. Pri tej priliki so se spomnili mariborske Dijaške kuhinje in je nabral g. Ludvik Kuster, posestnik v Obrežu, za Dijaško kuhinjo 100 din. Za plemeniti dar darovalcem priručna hvala, jubila tona pa želimo, da v zdravju in zadovoljstvu dočakata ne samo zlato, temveč še biserno poroko! Živela!

Osebnosti. Gospod dr. Orest Zunkovič, do sedaj sekundarni zdravnik v javni bolnici v Celju, je premeščen v Ljubljano. Ga. dr. Štefana Zunkovič je bila umeščena v javni bolnici v Celju.

Tatinska žel. družba v Celju, kateri so nedavno prišli na sled, se je zopet pomnožila za nekaj članov. Prvotno je bilo aretiranih 10 uslužbencev, sedaj pa sta prišla zraven še dva. Policija pa ima na sumu še par oseb, o katerih bo preiskava ugotovila, če so bile z družbo kradljivcev v zvezi.

Misijon v Brežicah ob Savi. Očetje lazaristi iz Ljubljane bodo imeli sv. misijon v brežiški župni cerkvi od 21. do 28. t. m.

Razstava slovenskega umetnika v Pragi. Mladi slovenski umetnik g. Miha Maleš je razstavil z velikim uspehom v Pragi dela svoje grafike. Najboljši njegovi deli sta avtoportret in Madona. Tudi večino svoje serije slovenskih odličnih mož je prodal. V kratkem razstavi zopet v Pragi.

Predrzen roparski napad na vlak. V Grosupljem na Dolenjskem se je dogodil dne 10. t. m. izredno predrzno izveden roparski napad, kakoršnega smo bili dosedaj vajeni v južnih krajih naše države, ne pa v Sloveniji, kjer so varnostne razmere še najbolj urejene. Na progi Kočevje—Ljubljana je med počasno vožnjo osebnega vlaka skočil za postajico Predovlje v poštni ambulančni voz neznani človek; v vozu je bil poštni poduradnik Ivan Kalan, ki je bil zaposlen z urejevanjem pošte ter obračal vratom hrbet, tako, da ni opazil vstopivšega roparja. Nenadoma je dobil Kalan silen udarec s pestjo za vrat in ko se je prestrašen ozrl, ga je zgrabil neznanec za vrat, ga podrl na tla ter mu zapretel s samokresom, govoreč v slabi hrvaščini »šuti in poklekni! Roke kvišku!« Napadalec je nato poštarja, ki ni imel časa, da bi potegnil za zasilno zavoro, zvezal z vrstico, pograbil štiri pošne vreče, v katerih je bilo skupno 258.400 D v gotovini in nato naglo izginil s plenom iz vagona. Kalanu se je pozneje posrečilo osvoboditi se vezi. Poklical je vlakovodjo, ki je takoj vlak ustavil. O roparju ni bilo nikjer sledu. Napad je trajal komaj par minut in nobenemu potniku se ni sanjalo, kaj se v ambulančnem vozu godi. Po izjavi napadenega uradnika je bil ropar maskiran s črno masko, okrog 170 cm visok, približno 46 let star; bil je lepo rejen, s črno brado in črnimi, angleško pritrženimi brki. Takoj je varnostna oblast ukrenila potrebne odredbe za zasledovanje zločinca. Dogodek je silno skrivnost in zamotan ter ga bo težko razvozljati.

Ravnateljstvo drž. splošne bolnišnice v Ljubljani razglašajo: Vsled trajnega prenapolnenja zavodov za umobolne se vnovič opozarja, da se morejo v opazovalnico sprejemati le najnujnejši, zavodne oskrbe absolutno potrebni bolniki.

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Gospa Marija Koštomaj, posestnica v Mariboru, je darovala na ustno željo umrlega soproga gospoda Antona Koštomaj Dijaški kuhinji v Mariboru 1000 D. Priručna hvala! — Za dijaštvo vneti g. Ivan Zemljčič iz Noršinec je nabral na gostiji Novak—Sršen v Ključarovicah za Dijaško kuhinjo v Mariboru 250 D. Priručna hvala!

Na gostiji Petrovič-Brenčič v Žabjeku se je na predlog g. profesorja Kolariča nabralo za Dijaško kuhinjo v Ptuj 220 dinarjev.

Dnevne novice.

Prvo romanje iz Jugoslavije v Lurd. Sosedne države so po vojni že napravile romanje v Lurd. — Od raznih strani so že prišli glasovi: Kdaj pojdemo mi iz Jugoslavije? — Mislimo torej, da ustrežemo srčnim željam mnogih, če se dvignemo letos spomladi, ob najlepšem času in gremo v Lurd se pokloniti svoji nebeški Materi. Po Veliki noči bo

vozil posebni romarski vlak iz Ljubljane v Lurd in nazaj (Ljubljana, Milan, Zeneva, Nica, Marseille, Toulouse, Lurd, Lyon, po možnosti Paray le Monial in Ars, Ljubljana). Romanje bo približno od 7. aprila do 18. aprila. Cene bodo približno za vožnjo in oskrbo III. razreda 2600 D, II. razreda 3600 D. Prijave sprejema stolni župni urad v Ljubljani in sicer samo do 1. marca. Prijavljenim se pošljejo položnice, da vplačajo do 20. marca celotno svoto. — Pripravljalni odbor.

Volitve v Delavsko zbornico v Srbiji se bodo vršile dne 11. aprila t. l. in bodo gotovo nepristranske!

Ljubavna drama v zagrebškem hotelu. V zagrebškem prenočišču »Primorac« se je mudil dne 10. t. m. v neki sobi policijski kontroli strašen prizor. Detektivi so pri kontroliranju sob prišli do sobe, kjer se je na trkanje oglašil nekdo, da ima sobarica ključ. Kontrola je odšla naprej ter se po končanem opravljanju zopet vrnila k zaklenjeni sobi, toda sedaj ni na trkanje nihče več odgovarjal. Udrli so vrata v sobo ter našli v postelji dvoje človeških trupel s strašnimi ranami na prsih. Dekle je bilo že mrtvo, dočim je možki še kazal znake življenja, dasi je imel poleg srca dve globoki rani skozi pljuča. Iz pisem, ki sta jih obadva pisala, je razvidno, da sta šla sporazumno v smrt. Dekle je bila šivilja po imenu Ljubica Brinovec, možki pa mesarski pomočnik Živojin Gorič. Ubil je najprej svojo ljubico in nato, ko je detektiv trkal na vrata, je zadal še sebi več smrtonemarnih ran.

Radi poneverbe blagajnika se je obesil župan neke slavenske vasi Jovan Belović, ki je bil pri vseh sovaščanih priljubljen kot poštenjak. Njegov občinski blagajnik je poneveril iz občinske blagajne 30.000 din. Ko mu je njegov predstojnik-župan očital goljufijo, je izjavil, da mu ni žal, ker je denar dobro naložil. To si je Belović vzel tako k srcu, da je šel domov ter se obesil.

Strašna nesreča vsled eksplozije ročnih granat. Na cesti Trebinje—Nikiš se je zgodila dne 9. februarja strašna nesreča: Trije vojaki so spremljali voz, naložen z ročnimi granatami. Vsled vožnje so zaboji na vozu prišli v nered in dva vojaka sta jih hotela popraviti. Pri tem jima je en zaboj tako padel, da se je vsebina stresla in v hipu so ročne granate eksplodirale. Oba vojaka sta bila na mestu ubita, dočim se vozniku, ki je sedel spredaj, ni ničesar zgodilo. Vsled eksplozije so se konji splašili ter pričeli divje galopirati. Voznik je hitro porezal vrvi, da so konji brez voza divjali naprej, dočim se je voz ustavil. Ker so se pri vožnji zaboji z granatami premetovali na vozu, je voznik, boječ se nove eksplozije, skočil z voza ter se zakril v cestnem jarku. Njegova previdnost je bila upravičena. Nastala je nova eksplozija, še hujša, nego prva. Od voza so ostali samo še ogoreli deli.

Tobačne tihotapce so zopet dobile v roke bosanske finančne oblasti. V neki vasi poleg Ljubuškov so imeli v starem, zapuščenem mohamedanskem grobu urejeno celo tovarno. V zalogi so našli finančarji okrog 250 kg najboljšega tobaka, pripravljenega po vseh predpisih. V grobnici je bil tudi moderni stroj za rezanje tobaka. Svojim odjemalcem so pošiljali tobak potom pošte v paketih. Kot glavni tihotapci so bili aretirani: dva poštna uradnika v Čapljini, dva trgovca in en bivši orožniški narednik.

Pobegnili hajdukinja, ki je bila obsojena na 15 let težke ječe. Svojač se je veliko pisalo o znanem črnogorskem hajduku dr. Vukašinu Markoviću. Skupno z bratom Vukašinom je hajdukovala tudi njegova sestra Stojana. Stojana je padla v roke orožnikom in so jej prisodili na Cetinju 15 let težke ječe. Dne 9. t. m. proti večeru je hajdukinja pobegnila skozi luknjo, katero je izkopala v zid ječe in izginila neznano kam.

Borza (Avala). Zagreb, dne 11. januarja 1926. Zürich zaključni: Beograd 9.12%, Paris 19.17, London 25.25, Newyork 519.25, Milano 20.94, Praga 15.36%, Wien 73.05, Budapest 0.00727, Berlin 123.60, Brüssel 23.62, Madrid 73.35, Amsterdam 208.12, Varšava 70.50, Bukarešta 2.22%, Sofija 3.65, Atena 7.42. — Zagreb, devize: Paris ne notira, London 276.79 do 277.99, Newyork 56.79 do 57.09, Wien 8 do 8.04, Praga 168.20 do 169, Berlin 1353.60 do 1357.60, Milano 228.97 do 230.17, Zürich 1095.44 do 1099.44.

Iz Maribora.

XIII. prosvetni večer. »Literarni večer« priredi danes v petek, ob 8. uri zvečer v dvorani Zadrugne gospodarske banke Prosvetna zveza. Na sporedu so recitacije, deklamacije in godbene točke. Vse prijatelje mladinskega literarnega gibanja iskreno vabimo.

Našim mariborskim društvom. V dvorani Zadrugne gospodarske banke je pred kratkim bila misijonska prireditve. Kupim vstopnico v predprodaji. Ko pridem par minut po 5. uri, ne dobim svojega prostora! Z vstopnico ne dobim sedeža! In ni to samo en slučaj! Ali se temu ne bi dalo odpomoči. Ali ne bi mogla društva v Zadrugni gosp. banki sedežev označiti s številkami? Zakaj so potem številke na vstopnicah? Čemu sploh vstopnice, ko sede drugi brez njih? Naj se zedinijo vsa društva, ki imajo v Zadr. gospodarski banki svoje prireditve — pri vseh je namreč enak nered pri vstopnicah, pa naj bodo prireditve dijakov ali Orla ali Ljudskega odra — ter poskrbe, da se bo ta napaka odpravila!

V tukajšnji stolnici se vrši prihodnjo nedeljo, ponedeljek in torek, dne 14., 15., in 16. februarja, evharistična pobožnost, 40 urna molitev. Najsvetejše bo izpostavljeno od 6. ure do 18. ure. Vsaki dan sta po dva govora, ob 6. uri in ob 17. uri, nedeljo tudi ob pol 10. uri.

Himen. V nedeljo, dne 7. t. m. se je poročil v Središču g. Aleksander Petrovič, železniški uradnik pri kontroli dohodkov v Mariboru z gospodično Reziko Mačec. Mlademu paru želimo obilo sreče!

Jugoslovanska strokovna zveza v Mariboru ima v soboto, dne 13. t. m., ob 7. uri zvečer, v društveni sobi na

Koroški cesti 1, važni zaupni sestanek. Prosimo vse zaupnike, da se tega sestanka točno in polnoštevilno udeležijo.

Strossmayerjeva proslava. Zgodovinsko društvo in Pododbor Matice Hrvatske v Mariboru prireja v nedeljo, dne 14. t. m., ob prosti vstopnini slavnostno Strossmayerjevo akademijo v mali dvorani Studijske knjižnice ob pol 11. uri predpoldne. Sodelujejo: prof. dr. Franc Kovačič, predsednik Zgodovinskega društva; pesnik dr. Dragutin Domjanič, predsednik glavnega odbora Matice Hrvatske v Zagrebu; univ. prof. dr. Filip Lukas, podpredsednik Matice Hrvatske v Zagrebu.

Renoviranje odra mariborskega gledališča. Danes ima že skoro vsako večje gledališče takozvani izbočeni horicont (Rund-Horizont). Tudi naše gledališče se je odločilo, da se končno izvede ta prepotrebna in velepomembna reforma na odru. Prvič bomo videli izbočeni horicont pri vpriporitvi Cankarjeve, od g. Skrbinška dramatisirane povesti »Hlapec Jernej in njegova pravica«, katere premijera se vrši začetkom prihodnjega tedna. Radi gori navedenih popravil pa mora biti gledališče do sobote zaprto. V soboto pa se vrši zabavna šaloigra Milčinskega »Cigani«.

Milčinskega »Cigani« na mariborskem odru. Za predpustne dni vpripori mariborsko gledališče Milčinskega šaloigro z godbo in petjem »Cigani«. To je prvo dramsko delo pisatelja Milčinskega humorističnega stila. »Cigani« so bili izdani v zbirki »Slovenske Talije« pod psevdonimom Jakob Dolinar in so bili že na večjih odrih uspešno vpriporjeni. Dasiiravno ni to najboljšo delo priznanega pisatelja Milčinskega, vendar imajo »Cigani« toliko humorja v sebi, da se lahko merijo po kvaliteti z marsikatero burko tujega izvora. Premijera se bo vršila na pustno soboto, dne 13. t. m., ob 20. uri.

Narodno gledališče. Repertoar: Sobota, 13. februarja, ob 20. uri »Cigani« ab. D. Premijera. Nedelja, 14. februarja, ob 20. uri »Cigani«. Ponedeljek, 15. februarja zaprto.

Načelstvo stavbene zadruge »Svoj dom« v Mariboru je na svoji zadnji seji razpravljalo obširno o razdružitvi. Z ozirom na naraščajoče zanimanje za gradbeno vprašanje bi bila sedaj razdružitve popolnoma neumestna. Upati je, da se bo našel način, kako pričeti s pozitivnim delom. Ker bodo tudi na novo sprejeti člani imeli glasovalno pravico na občnem zboru dne 23. t. m., vabi načelstvo vse državne nameščence, ki želijo pristopiti k zadrugi, da se javijo pisмено na naslov: Stavbena zadruga »Svoj dom« (v roke g. dr. Valjavca) v Mariboru. Prijave je poslati še pred občnim zborom. Vpisnina znaša 100 din., delež pa 1000 din., plačljivo v obrokih.

Nedeljski šivalni tečaj za služkinje. Zensko društvo prične, ako se oglasi dovolj udeleženk, z dvomesečnim nedeljskim tečajem za šivanje dne 21. februarja t. l. Prijave in pojasnila do 20. t. m. v trgovini g. Zlate Brišnik.

Koncert društva »Drava« v Mariboru in v Celju. — Društvo »Drava« v Mariboru priredi svoj letni koncert v soboto, dne 13. marca t. l., v Götzovi dvorani v Mariboru in nato dne 18. marca v Celju. Izvajala se bo lepa Sattnerjeva »Jettejeva prisega« s soli in orkestrom. Na koncertu sodeluje tudi operni basist g. Rumpelj iz Ljubljane. Razen tega se bodo izvajale najmodernejšje skladbe za ženski, moški in mešani zbor. Cenjeno občinstvo opozarjamo na koncert in prosimo, da si nabavi vstopnice že v predprodaji, ki se začne te dni.

Družinski večer s koncertom priredijo slikarski in plesarski mojstri v soboto, 13. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih »Rotovž« (Pečnik). Vstop prost. Postrežba s prvovrstnimi štajerskimi in dalmatinskimi vini in svežim pivom. Morske ribe specialiteta, krofi in domača kuhinja. Za obilen obisk vabijo mojstri.

Janko Arnuš:

HAYDN: LETNI ČASI.

3. Jesen.

Jesen in pomlad ste kot dve čedni deklici, ki se borita za prvenstvo v vasi. So namreč ljudje, ki ne morejo prehvaliti lepote pomladanskih dni in zopet drugi, ki se ne morejo nagledati stoterih barv v jeseni. Polni so sadovnjaki, na bradi vabi sladko grozdje, obložen voz za vozom škriplje s polja, žetev je bogata, gladka in lepo napašena živina se vrača v hleve in pastirji si kurijo na paši. Kaj ve mesto, kaj je pečen klas, krompir, kostanj itd. Celo leto se že veselimo na vinsko trgatve. In kaj še naj povem o lovu?

Zares pomlad in jesen, obe ste krasni, polni radosti in mnogo sreče nudita človeku. Že pred 125 leti je isto občutje tudi Haydna napotilo, da je pred celim svetom ovečkovečil obe v krasnih in pristrčnih melodijah. V svoji »Jeseni« opeva ves trud pripravečega ljudstva od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Zdaj je čas plačila. Mogočna fuga »O trud, od te je blagor ves...« je Haydnova visoka pesem trudu in marljivosti. V pestro spremembo in radost vaščanov se še Luka in Ivanka malo podražita v pesmi, ki h koncu prehaja v nežen spev čiste ljubezni.

Glavni del »Jeseni« je pa posvečen lovu. Haydn je moral biti lovec. Kako krasno in vendar s čisto priprosti mi stavki markira obnašanje psa, ki išče po travi divjačine. In ko res najde sled, se zapodi po njej naprej, ne vidi nič, ne sliši nič, vsak klic in žvižg je brezuspešen. Naenkrat pa obstoji; kaj to pomeni, ve vsak lovec. V smrtnem strahu s skokom ali z dvigom v zrak se poskuša rešiti preganjanec, toda le eden sam dober strel in zajček ali druga divjačina se zgrudi.

Najmarkantnejše pa opeva v »Jeseni« divji pogon pasje jate za preplašenim jelenom. Tega menda ni potreba posebej barvati z besedami. To se vidi le v naravi ali sliši v Haydnovi »Jeseni«.

Tudi vinsko trgatve, petje biračev, njih vrisk in veselje opeva v »Jeseni«. Preprosti »Dudelsack« mekeče med mladino, ki se seveda rada suče v kolobanju. Kaj še hočejo več; vse je pred njimi mladost, zdravje, vino, godba, ples! Oh, kako lepa, kako divna je jesen!

Velepražarna kave Meznaric Rado, Maribor, Glavni trg št. 21.

Brzjavlj.: Meznarič Maribor.

Trgovci, zahtevalite ponudbe!

Telefon interurban 476.

LISTER.

Mali svet naših očetov.

Roman treh delih. Spisal Antonio Fogazzaro.
Prevod iz italijanščine.

106

Okoli enajstih se je markiza umaknila v svojo sobo. Ko je izpila limonado in ji je začela služabnica pripovedovati o Orii, o Francu, ki je baje prišel, ji je ukazala, naj molči. Da, zadelo jo je. Vedno je imela pred očmi Marijino sliko, kakor jo je videla nekoč, ko je šla v čolnu mimo Gilardonijeve vilice. Majhna deklica je bila, imela je bel predpasnik, dolge lase, gole roke. Izredno je bila podobna nekemu njenemu otroku, ki ji je umrl star tri leta. Ali je čutila ljubezen, sočutje? Sama ni vedela, kaj čuti. Mogoče jezo in strah, da se ne zna oprostiti zoprne predstave; mogoče grozo pred to mislijo, da bi otrok ne bil mrtev, če se ne bi zgodil oni veliki stari greh, če se ne bi zažgala oporoka markiza Franca.

Ko je bila v postelji, ji je morala brati služabnica še druge molitve, nato ji je markiza ukazala, naj ugasne luč in odide. Zaprla je oči in se skušala otresti vsake misli. Pod trepalnicami je videla svetlo liso oblike, ki se je polagoma izoblikovala v blazinico, potem v pismo, potem v veliko belo krizantemo in nato v mrtvo, vznak ležeče obličje, ki je postajalo vedno manjše. Zadrema-la je skoraj, toda vsled te zadnje spremembe se je v njenem srcu zopet vzbudila misel na deklico. Ničesar več ni videla pod trepalnicami, sen je prešel in nemirna, nevoljna je odprla oči. Sklenila je, da bo mislila na tarok ter s tem zapodila neprijetne predstave in priklicala spanec. Mislila je na tarok, s silo je priklicala pred oči igralno mizico, igralce, luč, karte. Ko pa je nehala se siliti, da bi se predal prostovoljnemu prividom ter uspa-vajočih prikazni, se je prikazala pod trepalnicami čisto druga slika, glava, ki je neprestano spreminjala svoje poteze, izraz, lego, ki se je končno sklonila naprej predse, kakor v spanju ali v smrti, da so se videli samo še lasje. Zopet so se stresli markizini živci in zopet se je zganila in odprla oči. Slišala je biti uro, ki je bila na stopnicah. Štela je dvanaest. Polnoči je že, pa še ne more spati! Ležala je nekaj časa z odprtimi očmi in prikazale so se sedaj slike v temi kakor preje pod trepalnicami, najprej jedro brez oblike, ki se je razvijalo vedno dalje in dalje. Izoblikovala se je najprej plošča od ure, ki si je sprejemnila v strahotno ribje oko, v strogo človeško oko. Hipoma je prišla markizi v glavo misel, da se ji ne bo posrečilo zaspati, in spanec je zopet zbežal od nje. Tedaj je pozvonila.

Dvakrat je morala pozvoniti, preden je prišla služabnica napol oblečena in vsa zaspana. Ukazala ji je, naj postavi luč na stol tako, da se je s postelje ne bo videlo, vzame naj zvezek Barbierijevih pridig in naj polglasno bere. Služabnica je bila vajena na to, da je pripravljala taka uspa-valna sredstva. Začela je brati in v začetku druge strani ko je čula, da diha gospodarica vedno težje, je prav počasi znižala glas ter prešla v nerazločno mrmranje, dokler ni končno utihnila. Počakala je nekoliko, poslušala težko in enakomerno dihanje, pogledala temni obraz, ki je ležal vznak na dveh

blazinah, z namršenimi obrvmi in napol odprtimi usti, nato je vzela luč in odšla po prstih iz sobe.

(Dalje prihodnjic.)

Ce klinopis bi brati znal,
In hiroglifov bi poznal značaj,
Uganko storo bi tamkaj razbral:
Pijača vseh pijač je »BUDDHA«-čaj!

Lepa namizna jabolka v večjih in manjših množinah odda
Kmetijska zadruga v Smartnem pri Litiji. 53

Spalna soba iz mehkega lesa se poceni proda. Sidar, Ma-
ribor, Koroška cesta 43. 51

Narodni dom, Štajerska klet, Turška kavarna — na pustni
torek pojedina jetrnih, krvavih in pečenih klobas. —
Domača zabava z godbo. Policijska ura ob štirih zju-
traj. Oba kegljišča celo noč odprta. Vino liter po 7,
10, 15 in 20 din. — Priporočata se: Andrej in Mara
Oset. 56

Vino prodaste staro ali novo, ako pošljete takoj vzorec in
zadnjo ceno postavno kolodvor na skladišče ljuto-
merskih vin, Zagreb, Prilaz 35. 607

BELI TEDEN

(krasna dekoracija)

se prične od 13. do 28. februarja 1926 v novi
veliki trgovini

TRGOVSKI DOM

(preje »Hotel Stadt Wien«)

Cene bodo znatno znižane.

Pozor!

Pozor!

DAME IN GOSPODJE!

Najnovejši pariški in dunajski vzorci slamnikov za spo-
mlad so došli: Tagal, Picco in Florina, po najnižjih cenah.
V zalogi so tudi vsakovrstni svileni, kakor tudi moški klobu-
ki. — Sprejema se vedno vsa v to stroko spadajoča
dela in popravila, kakor znano po jako nizkih cenah. —
Istotam se sprejemajo tudi vsa modistovska dela.

Se priporočata:

IVAN IN HELENA KVAS

Klobučar, Maribor, Aleksandrova cesta 32, modistinja.

Pozor ženini in neveste!

V manufakturno trgovino

MARTIN SUMER, KONJICE

je dospela velika množina vsakovrstnega modnega štofa,
črnega in modrega sukna za moške obleke, finega vol-
nenega blaga v vseh barvah za ženske obleke, venci, šop-
ki, svilene rute, svilene predpasnike ter sploh vse blago
kar se pri hišnem gospodarstvu rabi, po jako nizkih cenah.

VOLTA

DOMAČA
ŽARNICATOVARNA
VOLTA
MARIBOR

Priporoča se

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse).
Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna
sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po slede-
čih cenah: 65 cm veliki po 550 din., 75 cm
veliki po 600 din., 80 cm veliki po 700 in
800 din., 90 cm veliki po 800 din., 100 cm
veliki po 950 din. in po 1280 din., 120 cm
veliki po 1700 din.

Stenski križi

leseno podobo (korpuse) stanejo: Velikost
80 cm po 42 in 77 din., 25 cm po 55 in 90
din., 30 cm po 77 in 100 din., 35 cm po 95
in 115 din., 40 cm po 140 din.

Stenski križi

kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih
po 4, 12, 18 in 24 din.

Stoječi križi

kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih
in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 din.
Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo
priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje,
iste kupi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ARGUS je naš najboljši domači obveščevalni zavod
ARGUS ima v vseh mestih zanesljive poverjenike
ARGUS daje obvestila o vsem, posebno pa o sta-
nju denarnih zavodov, trgovsko-industrij-
skih podjetij in zasebnih oseb
ARGUS-ove informacije so vedno točne, izčrpne
in hitre
ARGUS se nahaja v Vuka Karadžića ulica 11,
Beograd
ARGUS-ov telefon: 6-25, brzjavni naslov: Argus.

Edino najboljši

šivalni stroji in kolesa so le

Josip Petelinc-a

Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke Ritzner, Adler in Phönix

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Istotam najboljši švicarski pletilni stroji znamke »Dubied«.

Pouk v vezenju in krpanju brezplačen.

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago.

Telefon 918

Kdor v „Naši Straži“ oglašuje,
uspeha gotovo se raduje!

ZAHVALA.

Za vse izkaze sočutja ob smrti naše ljubljene sopro-
ge in matere, gospe

Katarine Kaučič

se iz člega srca zahvaljujemo. V prvi vrsti se zahvalju-
jemo mil. g. stolnemu župniku Moravcu za k srcu sega-
joče tolažilne besede ob odprtem grobu, kakor tudi vsem
darovalcem vencev.

Maribor, dne 12. februarja 1926.

Družina Kaučič-Derganc.